

Максим Балаклицький,

канд. філол. наук

УДК 007: 304: 659.3: 277(477)

Перекладацька діяльність у книжковій публіцистиці українських протестантів

Переклади Біблії національними мовами – тяжке завоювання протестантської цивілізації. У статті показано масштаб проекту з актуалізації (шляхом перекладу) біблійного тексту в українській культурі й суспільстві, а також проаналізовано сприйняття протестантськими дослідниками завдань і перспектив біблійного перекладу як різновиду соціальної комунікації. Двадцятирічна діяльність Українського біблійного товариства й здійснення перекладу Біблії сучасною українською літературною мовою виявляють складність і непередбачувані наслідки цієї титанічної праці. Церковні аналітики прагнуть забезпечити наступність конфесійних традицій біблійних перекладів. Прибічники модернізації біблійної мови сприймають наступні переклади як нагоду відкрити глибини Святого Письма для нової аудиторії та наново осмислити засади власної ортодоксії.

Ключові слова: переклад, комунікація, протестант, Біблія.

Вступ. Якщо у протестантських ЗМІ України автохтони створюють більшість текстів, то у книговиданні до цього далеко. На українському ринку релігійної літератури частка перекладів зараз становить 70 % [1] – дві третини видань. Серед протестантських письменників перекладають здебільшого американських і німецьких авторів.

Уже на початку 2000-х рр. російські протестанти скаржилися на засилля перекладів [2]. «Процес вибору книг для перекладу став набагато осмисленішим», – зазначає М. Неволін [3]. Аналітик характеризує спеціалізацію видавництва, коли ті починають орієнтуватися не на попит і готовність замовника платити, а на пріоритетну нішу книговидавничої галузі. Він сподівається застати етап, коли «більшість видаваних книжок виявляться творами вітчизняних авторів, хоча при цьому неодмінно триватиме й випуск якісної перекладної літератури. Цей процес обіцяє бути як тривалим, так і, не побоююся цього слова, болісним». М. Неволін застерігає не форсувати цю тенденцію, не вдаватися до штучних заходів, дискримінації та протекціонізму.

Спроби оцінити загальний рівень перекладної літератури протестантів також відомі нам лише в російськомовному контексті. І. Подберезський не шкодує висловів у критичному виступі проти випадків видавничої кустарщини 1990-х рр.: «Гнітючо кепські пе-

реклади корисних богословських праць... гірше вже нікуди» [4, с. 124]; «знайомство з перекладною богословською літературою розчаровує надзвичайно» [4, с. 125], «значна частина книг, перекладених у серії «Біблійна кафедра», нікуди не годиться, користуватися ними неможливо» [4, с. 127–128]. Оглядач закидає цим виданням невимогливість і некомпетентність («хоча якраз протестантство здавна славилось ретельною роботою з текстами» [4, с. 123]), низьку культуру видавців, перекладачів і редакторів, незнання російських відповідників теологічних термінів, що перекладаються, або незбагненню нехиті звертатися до них («так звана «емігрантська російська мова»» [4, с. 123]), пропонує сприймати переклад як мистецтво і покликання.

Завершено багаторічну роботу над англо-російським словником для християнського перекладача [5]. Його четверте видання містить 11.000 слів і висловів, 4000 біблійних імен і назв, 7500 прикладів. Він об'єднує словник активного типу і словник труднощів перекладу, що охоплює термінологію трьох гілок християнства.

У середовищі українських протестантів тонкощі перекладної справи не викликають дискусій. Українські віряни спокійніше ставляться до перекладів, не настільки захоплені ідеєю самодостатності національної культури, як росіяни [6]. Однак за 2000-і рр. загальний рівень перекладів і оформлення книжок виріс і в нас. Викладання англійської мови в церковних вишах і на курсах виграє не стільки за рахунок академічності, скільки через нагоду спілкуватися з носіями мови – як правило, американськими пасторами й студентами-волонтерами. Перекладачі, до яких звертаються видавництва, напрацювали певний досвід, мали нагоду бувати за кордоном, отримати профільну освіту.

Протестанти найбільше опікуються перекладом однієї Книги, яку називають Святим Письмом. Біблія дотепер залишається книгою, перекладеною найбільшою кількістю мов світу. І зараз місіонери створюють абетки, щоб дати неписьменній етнічній групі біблійний текст зрозумілою їй мовою. Так було й раніше: приміром, «вірменську й грузинську азбуку швидше за все було створено спеціально для того, щоб перекласти цими мовами Писання» [7]. Переклади Біблії заклали основу літературних мов, сприяли розвитку національних культур. Реформаційна ідея національної церкви, національних мов проти «глобалістського» проекту католицької Європи, потреба розуміння священних текстів зробили переклад Біблії зрозумілою мовою нагальним завданням.

І в історії слов'янських народів, що традиційно асоціюють себе із православ'ям чи католицизмом, переклади Біблії здійснювалися за

наскрізної участі протестантів. Польську Радзивілліву Біблію називають кальвіністською [8, с. 142], Острозьку Біблію підготував міжконфесійний гурток, у складі якого були сочиніани та кальвіністи, у протестантських поглядах звинувачували П. Могилу, який розпочав (так і не завершений) проект перекладу Біблії. Діяльність Британського біблійного товариства (ББТ) спровокувала роботу і над Синодальним російським перекладом, і над українським перекладом П. Куліша, І. Нечуя-Левицького та І. Пулюя. ББТ випустило і переклад П. Куліша, і російський переклад єпископа Касьяна (Безобразова) (1970).

Наймасштабнішим проектом за участі українських протестантів, пов'язаним з перекладом і поширенням Святого Письма, є діяльність Українського біблійного товариства (УБТ). Засновником УБТ є баптистський пастор Я. Духонченко, котрий з початку 1980-х рр. ділився мріями про створення такої організації. Щойно Україна здобула незалежність, він виступив ініціатором створення УБТ (це сталося 22 червня 1991 р.). Із чотирьох церков-засновниць УБТ дві були протестантськими. На сьогодні з 17 колективних членів організації 11 – протестантські конфесії. Протестанти є представниками Всесвітніх біблійних товариств, які координують діяльність УБТ, українські протестанти є референтами сучасного українського перекладу Біблії, активними покупцями й розповсюджувачами продукції Українського біблійного товариства.

Біблійні товариства ставлять перед собою завдання зробити доступним (у перспективі) будь-якій людині біблійний текст зрозумілою їй мовою «без жодних коментарів догматичного, конфесійного характеру». Цієї мети вони намагаються досягти трьома методами: перекладаючи, друкуючи й поширюючи Святе Письмо.

Мета статті – показати масштаб проекту з актуалізації шляхом перекладу біблійного тексту в українській культурі й суспільстві, а також проаналізувати сприйняття протестантськими дослідниками завдань і перспектив біблійного перекладу як різновиду соціальної комунікації.

Результати й обговорення. Звичайно, найскладнішою справою УБТ є *переклад* Біблії сучасною українською літературною мовою. Регіональний координатор перекладу обґрунтовує необхідність нових ініціатив у цій галузі таким чином: «Мова багатьох перекладів надто застаріла. Існують переклади, здійснені настільки дослівно, що знову ж таки стали недоступними для людей. Можна зустріти і такі випадки, коли замість перекладів здійснюється вільна редакція тексту на сучасну літературну мову. Звичайно, цього робити не слід.

Потрібен добрий, точний в оригінальному плані і водночас легкий для сприйняття переклад» (Бюлетень УБТ. – 2002. – № 16. – С. 17).

Після пошуків основного перекладача правління УБТ зупинилося 1992 р. на кандидатурі архимандрита УГКЦ, доктора богослов'я Р. Турконяка. На той момент він перекладав Острозьку Біблію сучасною українською мовою. Цю ідею йому 1975 р. подав глава УГКЦ Й. Сліпий. За переклад Острозької Біблії, завершений 2003 р., Р. Турконяка нагороджено Шевченківською премією (2007). Як і Синодальний, переклад УБТ здійснювався із Септуагінти – грецького перекладу Старого завіту.

Завжди переклад сакрального тексту віруючими сприймається з пересторогою: чи піде це починання на користь згромадженню віри? Особа, яка зважилася на таке подвижництво, повинна налаштуватися на те, що основна критика надходитиме зсередини церкви, з боку ревнителів ортодоксії.

Робота над перекладом тривала 18 років: з 1993 по 2011 рр. У цей час правління УБТ неодноразово озвучувало стурбованість з приводу того, що прагнення зробити переклад екуменічно збалансованим – авторитетним і придатним для різних конфесій – наражалося на ревності окремих церков і звинувачення перекладної комісії в моноконфесійній політиці. Критики чинили спротив модернізації мови перекладу, вимагали зберегти в ньому церковнослов'янізми, застарілу лексику, мовні норми, що практично вийшли з ужитку (Бюлетень УБТ. – 1998. – № 7. – С. 29). Щоб протистояти цим претензіям, комісія надсилала главам українських церков завершені фрагменти перекладу для ревізування й наголошувала, що неповернення завізованих копій у домовлений час не завадить роботі над перекладом у запланованому режимі. «Якнайширша підтримка в цій роботі усіх існуючих церков... потрібн[а] для того, щоб переклад не став набутком якоїсь однієї конфесії. Кожна конфесія має бути впевненою, що переклад належить їй, тому що вона також вклала в нього частку своєї праці» (Бюлетень УБТ. – 2002. – № 16. – С. 17), – повторювали співробітники УБТ.

Однак для більшості протестантів пострадянського простору (і українці тут не виняток) непорушний статус основного, нормативного перекладу Біблії має російський Синодальний переклад (СП) 1876 р. Відповідно, виступи протестантів щодо модернізації біблійної мови, необхідності нових перекладів, зрозумілості біблійного тексту для вірян без теологічної освіти стосуються.

Ці дискусії можна сформулювати двома основними тезами: чи є мова СП настільки застарілою, щоб виправдовувати сучасні пере-

клади, та чи мають нові переклади переваги СП (зрозумілість не повинна досягатися за рахунок відповідності оригіналу). Ідеться про стратегію (від)творення біблійної (а значить, і богослужбової, сакральної) мови сучасними лексичними й стилістичними засобами: біблійну мову слід успадковувати від попередників – перекладачів, богословів, письменників – чи конструювати наново.

Нормативний стан СП є виграшним для протестантів. Тут спрацюють звичка, традиція, політичний вимір. Синодальний переклад виконаний спеціалістами державної конфесії тогочасної імперії, що забезпечує йому статус не просто офіційний, а затверджений на всіх рівнях – державному, культурному, релігійному, церковному. Завдяки безроздільному «пануванню» СП на пострадянському просторі протягом усього ХХ ст. він для тисяч віруючих ототожнюється з біблійним текстом. Цей переклад, з одного боку, можна подати як православний, з другого боку, російськомовні пастори при звичаїлися з опорою саме на нього захищати свої теологеми. Його цитують напам'ять. Він забезпечує спадковість поколінь вірних.

Ознаками обговорення цього питання були «присягання на вірність» СП на зразок: «Євангельські християни-баптисти зріднилися із синодальним текстом, вважають його «своїм» і насторожено ставляться до здійснюваних спроб здійснити новий переклад» [4, с. 260] – констатація без обґрунтування. «Немає потреби в заміні Синодального перекладу новим. Якщо ми розуміємо мову російських класиків, тоді чому вважаємо мову Біблії застарілою?» [9, с. 290] — аргументує інший автор. Достатність цього перекладу Писання він підтверджує й наявністю довідкової літератури, яка, на його думку, вирішує проблему розуміння архаїзмів у СП. Таку позицію можна назвати охоронною: ситуація стабільна, й її зміна загрожує непередбачуваними наслідками.

Науковий дискурс додав цій полеміці раціональної аргументації. О. Попов показує штучний, створений характер стилю СП [10]. Цей переклад народився у виразному протистоянні двох настанов: про-світницької, егалітарної, налаштованої на розуміння біблійного тексту пересічним читачем, і прагнення зберегти церковну монополію на тлумачення Біблії (зміст) і мовностилістичне представлення її тексту (форму). Згадаймо принципи підготовки СП: «1) переклад мав точно передавати оригінал, зрештою, відповідати властивостям російської мови та бути легко зрозумілим для особи, що читає; 2) щоб розміщення слів відповідало властивостям російської мови та сприяло ясності мови; 3) щоб слова і вислови при перекладі використовувалися завжди загальнозрозумілі, проте вживані у вищому

світі, й аж ніяк не простонародні» [11, с. 177–178]. Бачимо, що зрозумілість є лейтмотивом усіх трьох правил. Лишається з'ясувати, що вважати сучасною мовою, наскільки мова вищого світу є зрозумілою для інших верств суспільства, наскільки виправданим є збереження слов'янізмів.

Для порівняння: апологію письмової латини середньовічних університетів знаходимо у відомій роботі В. Онґа [12]. Автор аргументує, що винятково письмова («мертва») мова може стати і недоліком, і досягненням комунікації. «Мертва» мова не «виростає» із підсвідомості, в ній немає теплоти й спорідненості, але ця дистанція забезпечує авторську об'єктивність і небувале лексичне багатство. У писемності й друці, заявляє В. Онґ, мова досягає найвищого розквіту.

Другий зі згаданих поглядів містить цілком виправдані побоювання. Новий рівень, міра розуміння священного слова віщують постання нових смислів і практик благочестя. Нова екзегетика – значить нова теологія, нова теологія – значить нове згромадження віри. Залучаючись до справи перекладу, церква з великою ймовірністю бере участь у породженні нових релігійних рухів (зазвичай самовпевнених і задиристих). Новий переклад формує нову – читацьку, віруючу – аудиторію та / або трансформує стару: він «визначає не богослов'я й не догматику... [а] тип церковності. Священні тексти в тому чи іншому перекладі міняють ментальність людини» [13, с. 277].

Ще одним аспектом цієї полеміки були різні очікування: чи має переклад принести користь православній бібліїстиці, а чи, може, насамперед сприяти перетворенню суспільного життя в результаті морального вдосконалення читачів. «Досвід показує, що в тих місцях, де більше читають Слово Боже, люди робляться чеснішими, справедливішими й схильними до добра» [11, с. 139] – підкреслювали активісти Російського біблійного товариства ХІХ ст. Предметом обговорення було питання, належить переклад Біблії до «високої» чи «середньої» культури, чи покращиться соціум, який отримав і, можливо, прочитав Біблію? Що є метою біблійного тексту: філологічна адекватність чи адекватна рецепція? Де перебуває значення: в тексті чи в читачеві? Кому має «належати» Біблія – упослідженим, «народу» чи когорті богословів?

Протестанти-прибічники модернізації біблійного тексту, як правило, обирають трансформацію суспільства як критерій результативності роботи біблійних товариств. У масштабній роботі з політичної теології російського протестантизму [14] професор В. Бачинін тлумачить «євангелізм» як серединний шлях, противагу як лібераль-

ним версіям справедливішого суспільства, так і фундаменталістській доктрині державної церкви. Зрозуміло, що позацерковні аналітики є чутливішими до соціокультурних ефектів біблійного просвітництва. Найприхильніше західні науковці сприймають тезу протестантських апологетів про те, що в Англії XVIII ст. методистське пробудження під орудою Дж. Веслі спровокувало широку соціальну роботу вищих верств англійського суспільства серед бідноти, що згладило соціальні нерівності, позбавило сили соціалістичну пропаганду, загасивши роздмухані нею революційні настрої, та в підсумку врятувало країну від братовбивчого кровопролиття.

Протестанти-апологети модернізованого перекладу [7; 17] твердять, що призвичаєність до окремого перекладу може перешкодити витлумаченню біблійного тексту, враховуючи сучасну ситуацію, актуалізації його в такий спосіб. Те, що здається зрозумілим спеціалістові, може не бути таким для пересічного читача. Вони закликають не до естетичного замилювання канонізованим традицією способом репрезентації Божого Слова, перетворення його на словесну ікону, а до роздумів над біблійним текстом і впровадження його тез у практику. Сутність перекладу як форми комунікації доводить, що мова є засобом спілкування, а не метою.

На думку М. Чернявського, «Біблія від початку була приречена на переклад». Перекладацька справа – реалізація Божої волі. Допомагаючи іншій людині зрозуміти Святе Письмо, перекладач повторює чудо П'ятидесятниці – зішестя Святого Духа, який дарував апостолам змогу долати мовні бар'єри. Автор називає ерессю тримовності середньовічне вчення про те, що біблійний текст може побутувати тільки мовами, якими було виконано напис над головою розіп'ятого Христа. Ідея «сакральних» і «профанних» мов є «антимісіонерською доктриною», виявом культурної гегемонії. Кожна людина має право розуміти волю Божу своєю мовою. Особиста комунікація з Богом вимагає зняття культурного (й духовного) посередництва.

Другим завданням УБТ є *друж* Святого Письма. На початку 1990-х рр. цьому перешкоджало застаріле поліграфічне обладнання й, як завжди і всюди, фінансові труднощі. Речники товариства неодноразово говорили про необхідність формування традицій національного меценатства. Із 1995 р. УБТ випускало (іноді в багато накладів) повну Біблію або її частини українською, російською, болгарською, ромською, кримськотатарською мовами, різні видання Біблії для дітей, спортсменів, довідкову біблійну літературу. Наприкінці 2002 р. «уперше за історію існування Товариства частка розповсюдження Святого Письма та Нових Заповітів українською мовою

перевищила відсоток примірників Біблій та духовної літератури російською мовою» (Бюлетень УБТ. – 2003. – № 20. – С. 6). Святе Письмо було представлено в аудіоформаті (касети, диски), виконано шрифтом Брайля для сліпих. Електронні формати включали версії біблійного тексту для інтернету, мобільних телефонів, «читалок», iPhone, iPad. Мільйонний наклад підручника британських науковців Д. Гудінга і Дж. Леннокса «Світогляд: для чого ми живемо і яке наше місце у світі» розповсюджувався «з допомогою Міністерства освіти України» (Бюлетень УБТ. – 2002. – № 19. – С. 8) по школах і вищих навчальних закладах країни.

Розповсюдження біблійної літератури УБТ починалося з розподілу книжок, переданих закордонними християнами. «Майже 1 мільйон 700 тисяч примірників Біблій» (Бюлетень УБТ. – 1995. – № 1. – С. 5) направило в Україну в 1992–1995 рр. Об'єднане (всесвітнє) біблійне товариство. Задуми УБТ може проілюструвати висловлювання: «Ми зобов'язувалися забезпечити Св. Письмом кожен сім'ю протягом 10 років» (Бюлетень УБТ. – 1997. – № 5. – С. 3).

Щороку діє окрема благодійна програма публікації й розповсюдження книг для знедолених верств населення. У 2001–2005 рр. це були «Можливості 21», у рамках яких «надруковано понад 2.360.000 примірників різних видань. Половина всіх видань була призначена дитячій аудиторії. За нашими підрахунками, програма охопила 5 % населення нашої країни» (Бюлетень УБТ. – 2005. – № 27. – С. 9). Наступні програми розраховувалися на річний термін: «Надія дітям-інвалідам» (2006), «Слово Боже – слабозорим і незрячим дітям» (2007), «Слово Боже в будинки для престарілих» (2008), «Послання надії» (для будинків престарілих; 2009), «Подаруємо надію» (для дітей на тривалому лікуванні; 2010), «Слово Боже для людей похилого віку» (2011), публікація Євангелія зі свідченнями футболістів – до Євро-2012.

2002 р. УБТ запровадило святкування Дня Біблії як інформаційний привід для актуалізації та розповсюдження християнської літератури. Із 2003 р. церкви відзначають це свято у всеукраїнському масштабі. Верховна Рада України «ухвалила Постанову щодо сприяння в організації та проведенні заходів, присвячених Дню Біблії в Україні» та проголосила 2004 р. роком Біблії. Один із головних складників цих заходів – відвідини співробітниками УБТ й церковними симпатиками наукових, навчальних, лікувальних, силових, виправних закладів для дарування християнських видань. На сьогодні УБТ розповсюдило понад 8,2 млн видань Біблій, Нових заповітів, частин Біблії та іншої літератури.

Висновки. Постійним завданням протестантизму – міжнародної християнської течії – є переклад як форма міжкультурної комунікації. Його метою є досягнення християнського порозуміння понад міжнародними та мовними поділами, кордонами. Переклад не завжди є ознакою несамостійності, учнівства; він розвиває національну культуру також. Незамінною є роль протестантів в упріступненні Біблії національними мовами. Біблійний текст відіграє у світогляді євангеліків іншу – безпрецедентно важливу – роль, ніж у вченні й практиці історичних церков.

Протестанти виступили ініціаторами створення Українського біблійного товариства (УБТ), є міжнародними й національними референтами перекладу, покупцями, розповсюджувачами й основними споживачами його продукції. Їхні церкви становлять більшість колективних членів УБТ. Завданнями товариства є переклад, друк і розповсюдження Святого Письма. Із 1991 р. УБТ поширило 8,2 млн видань Біблій, її частин та інших видань, щороку проводить масштабні добродійні заходи. Головна справа організації – здійснення перекладу Біблії сучасною українською літературною мовою (2011).

Однак і в протестантських колах пострадянського простору немає одностайного погляду на доцільність нових перекладів сакрального тексту. Частина протестантів бачать більше переваг у збереженні «канонічного» статусу Синодального перекладу (СП). Найперше спрацьовує звичка, бо євангеліки користувалися СП усе ХХ ст., коли слов'янська бібліїстика практично не розвивалася. Синодальний переклад зустрічає суспільне прийняття, бо його статус закріплений авторитетом православної церкви й своєю 130-річною історією. Текст СП не є критично незрозумілим. Їхні опоненти стверджують, що переклад не може відповідати оригіналу й небезпека гарного перекладу полягає в імовірності ототожнення його з оригінальним текстом. Натомість слід порівнювати різні переклади як засадничо недосконалі й таким чином наближатися до досягнення первісного твору. Прихильники експериментальних перекладів пропонують не боятися нових ересей, а «вимірювати» будь-який переклад зміненим життям суспільства. Методистське пробудження в Англії ХVІІІ ст. дає надію на відтворюваність другого варіанта.

1. *Фронощук М.* Репертуар сучасних українських видавництв релігійної літератури : рукопис / М. Фронощук.
2. *Никольская Т.* Письмо читателя издателю // Мирт. – 2000. – № 3.
3. *Неволин М.* Третий этап христианского книгоиздания // Мирт. – 2005. – № 4.
4. *Подберезский И.* Протестанты и другие: Религиозная публицистика / И. Подберезский. – С.Пб : Мирт, 2000. – 392 с.

5. *Христианство:* англо-русский активный словарь / ред. М. Волович. – К. : Ассоциация «Духовное возрождение», 2011. – 704 с.

6. *Черенков М.* Украинский и российский баптизм: общее и особенное // Мирт. – 2009. – № 1.

7. *Чернявский М.* Говорят ли Бог по-русски? // Мирт. – 2007. – № 6.

8. *Любашенко В.* История протестантизма в Украине / В. Любашенко. – Львів : Вид. спілка «Просвіта», 1995. – 350 с.

9. *Патц А.* Искренне ваш... / А. Патц. – Idar-Oberstein : Titel-Verlag, 2011. – 394 с.

10. *Popov A.* A literary approach to assessment of style in translation of biblical narrative. Case-study: Russian translations of Ruth : a dissertation submitted to the University of Wales in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Theology in Biblical Studies / A. Popov. – Prague : IBTS, 2003. – 59 p.

11. *Астафьев Н.* Опыт истории Библии в России в связи с просвещением и нравами / Н. Астафьев. – С.Пб. : Тип. В. С. Балашева, 1892. – 231 с.

12. *Ong W.* Orality and literacy. The technologizing of the Word / W. Ong. – Routledge, 1982. – 179 p.

13. *Суворова О.* Мы только стоим на берегу... / О. Суворова. – М. : Эксмо, 2012. – 304 с.

14. *Бачинин В.* Национальная идея для России. Выбор между византизмом, евангелизмом и секуляризмом. Исторические очерки политической теологии и культурной антропологии / В. Бачинин. – С.Пб. : Алетей, 2005. – 366 с.

15. *Десницкий А.* Новая русская Библия: сравнение двух Заветов [Электронный ресурс] // Богослов.ru. – 6.06.2011. – URL: <http://www.bogoslov.ru/text/1737359.html> (26.05.2014).

16. *Десницкий А.* Трудности перевода. Как относится к новым переводам Библии? // Отрок.ua. – 2010. – № 4.

17. *Наше* понятное и непонятное христианство. Беседы о жизни и вере. – Торонто : TFM, 2012. – 288 с.

Подано до редакції 23. 10. 2014 р.

Balaklytskyi Maksym

Translation activity in the book publicism of ukrainian protestants

The translation of the Bible into the national languages is a hard achievement of Protestant civilization. The aim of the article is to show the scale of the project of actualization (by means of translation) of the biblical text in the Ukrainian culture and society and to analyze the perception by Protestant researchers of tasks and prospects of biblical translations as a kind of social communication. 20-year activity of the Ukrainian Bible Society and implementation of Bible translation into the contemporary literary Ukrainian language show the complexity and unpredictable consequences of such enormous work. The church analysts strive to provide continuity of denominational traditions of Bible translations. The proponents of biblical language's modernization perceive subsequent translations as an opportunity to discover the depths of Scripture and a reason to rethink their own orthodoxy.

Keywords: translation, communication, Protestant, Bible.

Балаклицкий Максим

Переводческая деятельность в книжной публицистике украинских протестантов

Переводы Библии на национальные языки – тяжелое завоевание протестантской цивилизации. В статье показан масштаб проекта по актуализации (путем перевода) библейского текста в украинской культуре и обществе, а также проанализировано восприятие протестантскими исследователями заданий и перспектив библейского перевода как разновидности социальной коммуникации. Двадцатилетняя деятельность Украинского библейского общества и осуществление перевода Библии на современный литературный украинский язык выявляют сложность и непредсказуемые последствия этой титанической работы. Церковные аналитики стремятся обеспечить преемственность конфессиональных традиций библейских переводов. Сторонники модернизации библейского языка воспринимают последующие переводы как возможность открыть глубины Священного Писания и заново осмыслить основания собственной ортодоксии.

Ключевые слова: перевод, коммуникация, протестант, Библия.